

Úvod

Tvorba bohatství je jedním z hlavních cílů mnoha lidských činností, avšak proces poznání, jakým způsobem země v moderním světě bohatnou, není ani zdaleka ukončen. Na tvorbu bohatství zemí, jeho kvantifikaci, vývoj v čase a mezinárodní komparaci je možné nahlížet z několika úhlů. Například v pojetí systému národního účetnictví lze úroveň bohatství země a jeho změny hodnotit prostřednictvím statistického ukazatele čistého jmění ve společnosti. Další, daleko komplexnější pohled na bohatství zemí, umožňuje koncept udržitelného rozvoje skrze dosud stále nejužívanější indikátory ekonomického rozvoje, obohacené však o parametry sociální a environmentální. Nejnovější výzkum pokračuje dále nad tuto hranici a pokouší se odhadnout (změřit) pokrok jednotlivých společností i za pomoci dalších ukazatelů - zpravidla charakteru „měkkých“ dat, z nichž nejvýznamnější je implementace pocitů spokojenosti lidí s aktuální životní situací, které aktuálně prožívají a vazbu této spokojenosti (resp. nespokojenosti) na parametry typu „tvrdých“ dat. Konečně je pro určení bohatství možné zvolit také přístup kapitálový, odvozující bohatství národů od úrovně jednotlivých typů kapitálu, tj. přírodního, lidského, společenského, produkčního a finančního kapitálu.

Pokusy o odhad bohatství zemí má svůj historický kontext. Adam Smith před více než dvěma sty lety nabídnul výklad důvodů, proč některé národy bohatnou a mají vysokou životní úroveň, zatímco jiné zaostávají. Ve své knize Pojednání o podstatě a původu bohatství národů („An Inquiry Into the Nature and Causes of the Wealth of Nations“) identifikoval hlavní faktory nezbytné pro růst bohatství a prosperitu národa: hromadění kapitálu, volný obchod, úlohu institucí a vlády a zejména úlohu individuální osobní iniciativy. Jeho dílo se stalo základem moderního ekonomického myšlení. Moderní ekonomická analýza potvrdila mnohé ze Smithových tezí.

Věcným obsahem této studie jsou jak metodologické, tak i empirické poznatky o odhadu bohatství zemí podle jednotlivých složek kapitálu (tj. vícesložkový kapitálový přístup) a souvislost s udržitelným rozvojem.